

Verkondiging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Sinds wij niet meer gebonden zijn aan de schoolvakanties, leven wij in een vreemd soort ongelijktijdigheid met de rest van werkend Nederland. Op het moment dat ik bruinverbrand, naar ik vrees niet eens figuurlijk op slippertjes en met korte broek mijn werkplek weer betreedt, in die ontspannenheid die ook mij vaak pas na een dikke week vakantie ten deel valt, begint de ontmoeting met die mensen die met moeite de laatste loodjes leggen en zeer naar hun vakantie uitzien. In dat verband lijkt de evangelielezing van vandaag wel heel erg geschikt als uitzwaaitekst richting zomer: 'Komt tot mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven!'

Daar lijken vakanties voor te zijn uitgevonden. Om op adem te komen. Om te recupereren. Om - en sommige collega's kunnen daar eindeloos en prachtig over preken - om te recreëren. Iets wat dan nog zelfs heel diepzinnig verbonden wordt met recreatie: niets minder dan een herschepping. En iets daarvan is natuurlijk wel waar. Hoe vaak nemen wij ons tijdens onze vakantie voor dat wij iets hiervan ook voor de rest van ons leven zouden moeten vasthouden? Aandachtiger leven, bewuster. Meer vertraagd, zoals het tempo van een wandeling je dat voorschrijft. Zoals je veel bewuster dan anders het landschap aan je voorbij ziet trekken, de weersomstandigheden, de natuur. En dat dit niet voor even zou moeten zijn maar eigenlijk voor altijd. Een enkeling slaagt daarin. Afgelopen week was ik in gesprek met iemand die als

veelgevraagd consultant de hele Zuidas van binnen en van buiten had gezien. Hij was er niet gelukkiger van geworden en organiseert tegenwoordig meditatieve wandeltochten door Nederland. Heel mooi natuurlijk. Maar ook bedacht ik me dat dit wel een zeer geprivilegieerde keuze is. Had ik hem ooit in het welvarende Amsterdam Zuid aangetroffen als hij niet allereerst consultant was geweest? Voor de meesten van ons zal gelden dat de weldadigheid van een vakantie slechts tijdelijk is en dat wij ons daarvan vaak al tijdens onze vakantie bewust van zijn. Voor zover wij dat ons tijdens onze vakantie al niet aangewend hebben, is een blik op je mailbox of je telefoon vaak al voldoende om het zoete leven in het niets reeds verlaten te hebben. En daarbij: houdt het marxisme niet een zeker gelijk om van vakantie te menen dat dit vooral een recuperatie van de arbeidskrachten is: door ze vrijaf te geven, maak je ze net niet kapot.

Het aanbod van Jezus om tot hem te komen voor zielenrust moet dus niet ontdaan worden van realisme. Er ligt druk op ons. Wij zijn vermoeid en belast en dat laat zich niet zomaar oplossen met een paar weken vakantie. Het is, zou je kunnen zeggen, een existentiële druk. Het drukt op je. Het legt een druk op je. Het onderdrukt je wezenlijke menszijn. Maar het is ook niet naïef of al te romantisch. Het biedt ook geen onrealistische escapes. Alsof iedereen in staat is om zijn of haar werk en situatie de rug toe te keren. Alles anders te doen en voortaan met de voeten in het witte zand, vanuit Bali te werken. Jezus heeft in dit gedeelte van het Mattheusevangelie ook niet iedereen op het oog. Hij richt zich, zoals de tekst zegt, niet tot de zogenaamde wijzen en verstandigen, maar tot de 'kinderkens', Die term is natuurlijk niet meteen en zonder meer helder. Maar Jezus, zou je kunnen zeggen, maakt hier een onderscheid tussen de gezetenen, de geprivilegieerden, de mensen

die nergens last van hebben en alle kanten uit kunnen, inclusief Bali, en de kleinen. Zeer terzake vertaalt Oussoren het met de 'onmondigen'. De mensen die juist geen enkele kant op kunnen. De mensen op wie een constante druk wordt uitgeoefend. Zij die worden geëxploiteerd. Het is, met een oudtestamentische term, het landvolk. Het zijn de scharen die Jezus volgen overal waar hij maar gaat. Terwijl zij hem hun zieken en verdrietigen brengen. Het zijn de rechtelozen. De marginalen. De ongeziene. Zij, die in het begin van het Mattheusevangelie, samendrommen aan de voet van de berg om een goed woord te horen. Dat hun tranen zullen drogen. Dat zij God zullen zien. Dat zij vrede en gerechtigheid zullen ervaren. Het gaat om mensen die zich niet kunnen onttrekken aan de constante druk die op hun bestaan wordt gelegd. De luxe van er even tussenuit gaan, is voor hen niet weggelegd. En bij uitstek deze mensen komen op het spoor van de Messias. Zij hebben lucht van hem gekregen. Zij zoeken hem op terwijl de Messias nu juist van de gezetenen weerstand en tegenstand ondervindt. In het gedeelte dat aan onze lezing voorafgaat, stelt Jezus met teleurstelling vast dat er hele steden in Galilea zijn en blijven waarin indrukwekkende tekenen van zijn messiaanse presentie zijn geweest die toch onverschillig zijn blijven voortgaan in het drukkende en onderdrukkende leven. Zij waren genodigd tot de dans. Maar zijn niet gaan dansen. Zij waren uitgenodigd tot een lied maar zijn niet gaan zingen. Het leven dat niet goed is, is hun wel best. Zij profiteren ervan en spinnen er garen bij. Zij bevinden zich aan de andere kant. Zij leggen anderen de druk op. Wijs en verstandig als zij zijn, zoeken zij naar nog meer manieren om het landvolk van hen afhankelijk te maken. De messiaanse boodschap van bevrijding die wel bij uitstek aan het landvolk lijkt te zijn gericht, is daarom uitermate bedreigend. Laat deze stem zo snel mogelijk verdwijnen! Maar het

landvolk heeft zijn stem verstaan en heeft er vrijheid, bevrijding, in gehoord.

Maar hoe realiseer je dan deze vrijheid als je leven onder constante druk en onderdrukking staat? Hoe doe je dat als je van je slavenbestaan geen vrijaf kan nemen? Als jou geen vakantie of vrije tijd ten dienste staat? Als jouw bestaan inderdaad zwaar is en onrustig?

Jezus neemt in onze Schriftlezing het beeld van het juk op. En dat is inderdaad het juk dat je opgelegd wordt. Het juk dat te zwaar is en waar je aan onderdoor dreigt te gaan. Maar ook is het juk een geliefd beeld van het in de leer gaan in de Schriften. Je aan de voeten leggen van een rabbijn. En Jezus doet een voorstel: voeg je bij mij! Leer bij mij wat leven is! Proef in mijn leer de voorsmaak van een nieuw bestaan. Een bestaan in vrijheid, lichtheid en zachtmoedigheid. Een Messiaans leven.

Dat Messiaanse leven moet je leren. Dat kom je op het spoor door de Schriften te spellen en dan te ontdekken dat het woord Sjabbat centraal staat. En dat is dan niet die vreselijk geïnstrumentaliseerde *sabbatical* - dat woord zou echt verboden moeten worden! Want dat staat weer helemaal in het teken van de loopbaan en hoe en naar welke kant je je nu weer ontwikkelen moet. Nee, de sjabbat staat wezenlijk centraal. De dag waarop je de vrijheid en de bevrijding viert. De dag vol van zachtmoedigheid en zachtheid. De dag die niet als een zwaar juk op je drukt maar vol van licht is. De dag die rust geeft.

Maar nogmaals, hoe organiseer je dat als je leven onder druk staat? Als je niet of eigenlijk nooit toegang hebt tot vrije tijd, vakanties of inderdaad *sabbaticals*? Ik denk dat je er onderuit kan komen door erin te geloven.

Door erop te vertrouwen. En het geloof af te zeggen aan mensen, goden en machten die steeds maar weer de druk opvoeren. Hoe wijs en verstandig zij zich soms voordoen. Door te menen dat precies in de zachtmoedigheid van een messias die op een ezeltje zijn intrede heeft gedaan, de boze machten, het geweld der volkeren, hebben afgedaan. En dat het daarom nu zaak is om in dat spoor van die lichtheid en zachtmoedigheid te blijven gaan, ook of juist in de dagelijksheid van ons bestaan. Dat hoeft niet noodzakelijk in korte broek en op slippers, zolang u toch maar iets van deze vederlichtheid van het bestaan in het hoofd houdt. Niet omdat het leven nu altijd zo vrolijk is, maar omdat er een Messias is geweest die ons een andere mogelijkheid heeft aangeboden: zijn juk, zacht, licht en vol van rust.

Amen.